

CSEH SÁNDOR

AKÁCFÁK ALATT (15.)

Csodálkozva fordította fényes arcát a Hold a Földnek egy kis mákszemnyi pontja felé. Ez a pontocska a térképen egy eldugott határszéli falucskát jelölt, amelynek főutcája nem tartozott a Rómába vezető utak közé, mert az Alvégen, a Tisza parton véget ért. Az éji vándor, mielőtt az ébredő nap fényében teljesen elsápadt volna, még kedvére nézegethette magát a rézfúvós hangszerek ragyogóra fényesített felületén. Ünnepezt a falu. Magasra hágott a jókedv, gyorsabban dobogtak a szívek, boldog hangok, nevetések zaja zsongott a tavaszi estében. Örültek az idősek is a fiatalok boldogságának, hiszen már régóta nem volt bál a községben. A lakodalmak hangulata egészen más volt, ott már voltak kötöttségek és szabályok is. A báli rendezvény meg kiváló alkalom volt akár a párválasztásra is.

Az egyik legboldogabb ember Hollós volt, a fúvószenekar létrehozója és vezetője. A falábú ember erre az estére, szinte a felismerhetetlenségig megváltozott. Egyenes derékkal, sántítás nélkül járt-kelt, mint egy teljesen egészséges, arca szokatlan derűt sugárzott, s az ráragadt a zenekar többi tagjára is. A rezesbanda, Hollós kürtjével az élen, a bál kezdetéig könnyű dallamokat, keringőket játszott. Aztán a falusi bíró, András bátya állt az összegyűlték elé. Mikrofon és hangerősítő itt még csak hallomásból volt ismert, de ezekre nem is volt szükség. Hogyha valamit nem ismerünk, azt többnyire nem is hiányoljuk.

A bíró tehát köszöntött mindenkit, majd figyelmeztetett, hogy az iskola és a templom közötti téren szórakozunk, ezért viselkedjünk tisztességesen. A felvégi fiúk e szavakat a cinterem orgonabokrai között hallgatták, és várták a pillanatot, amikor átugorhatnak a drótkerítésen, hogy elvegyüljenek a táncoló tömegben. Laci még aznap este is táncpróbát tartott a seprűvel, és úgy érezte, menni fog a dolog, csak legyen kivel táncolni. Egyedül Dugó nem tudott eljönni, mert nem volt sem megfelelő cipője, sem pedig ruhája.

És elkezdődött a tánc! Mózsai bizonyult a legmerészebbnek, mert máris átugrott a drótkerítésen, és táncra kérte Elek testvérbátyja menyasszonyát, Elvirát, mégpedig a vőlegényt is megelőzve, hogy egy kis borsot törjön az orra alá. Eleknek szabályszerűen erejét kellett alkalmaznia, hogy vissza-

kaphassa Elvirát. Laci többé-kevésbé tisztában volt a tánc-etikett szabályával, s azt is tudta, a felkért hölgynek nem illik kosarat adnia. Ha most itt volna Edita Fjodorovna, akkor őt szívesen felkérné. De hát nincs itt, elutazott ő is vakációzni a szülőfalujába. Még elgondolni is hihetetlen – ő és Edita Fjodorovna együtt táncolnának! Milyen különös dolgokat talált ki magának az emberiség! Táncolni! Érdekesnek érdekes, az igaz. Van benne valami nem mindennapi, bizsergető érzés. Ilyen gondolatokkal volt Laci elfoglalva, amikor ha csak egy röpke pillantásra is, de minden kétséget kizáróan egy „különlegesen” jól ismert nőt vett észre a táncolók között. Ez a nő nem volt más, mint a Kisorosz. Alig ismerte föl, úgy festett, mint egy divatos dáma. A haját másképpen fésülte, pirosító nemcsak a száján, az arcán is volt, ciklámenszínű hosszú nyári ruháját óriási vörös rózsák díszítették. A lábán, a rózsaszínű túsarkújában sokkal magasabbnak látszott, mint nélküle, és egészen jól ellensúlyozta az apró termete miatti hátrányt azzal a legénnyel szemben, aki táncoltatta.

– Láttátok? – kiáltott oda a többieknek Laci. – Itt van a Kisorosz is!

– Hol van? – fürkészte Feri a táncolók tömegét.

– Ott van, ni! – mutatta az ujjával Guszti. Én már látom.

Ez aztán a meghökkentő helyzet! A fiúk hirtelen már azt sem tudták, mitévők legyenek. Itt van a bálban a szigorú tanárnő, s ha meglátja őket, bizonyára minden mulatságnak vége.

– Nincs itt semmi baj! – nyugtatta őket Mózsi. – Azt mondom én nektek, aki mer, az nyer. Nem hogy elbújni kell tőle, de meg kell táncoltatni. Közületek valakinek, mert titeket tanít. Na, ki a legbátrabb felvégi pulya, hadd lássam!

A Kisorosz közben táncosával egészen közel került a tanácskozó fiúkhöz. Észre is vette őket, s az összeszűkült szemhéjai között, csak egy hajszálnyi rést hagyott szűrős szürke szeméinek egy gyilkos pillantásra, vér-vörös, pici száját pedig úgy összecsucsorította, mintha füttyülni akarna. A fiúknak lúdbőrös lett a hátuk, és a homlokukat kiverte a veríték. Egymásra néztek, de hiába – vállalkozó nem volt a Kisorosz felkérésére.

– Jól van! – mondta Mózsi. Akkor húzzatok nyilat szokás szerint.

Lacinak megtapló sodott a nyelve izgalmában. Guszti, majd Fonosz húzták elsőként a fűszálat, s a kezük megremegett. Szívesebben vállaltak volna körmösöket, tenyereseket, csak azért, hogy a Kisorosz táncát megússzák. Nekik szerencséjük volt, de Ferinek nem, mert harmadikként elkapta a gépszíj. Tiltakozásnak nem volt helye. Feri megnyerte a Kisoroszt. A zenekar csárdást játszott, s ez Ferinek nem nagyon volt ínyére.

– Legalább tangót játszanának! Az még elmenne! – mondta sajnálkozva.
– Nem! Nem! – követelték a többiek. Most, vagy soha. Körmöst most úgy sem fog adni. Forgasd meg jól, ahogy csak bírod! Fizess meg neki mindenért! – biztatták Ferit. Még össze is illetek. A magasságotok is egyforma. Még hozzá a csárdást te tudod közülünk a legjobban táncolni – tódította Pityu is.

Mócsi búcsúzóul megdörzsölte a tenyerével az orrát, mondván: „Ettű bátrabb a kutya is”. A fiúk lábujjhegyre álltak, úgy lesték, mi történik Ferivel, aki úgy járt, mintha a veszthelyre menne. Megállott a Kisorosz előtt, meghajtotta a fejét, és félénken megkérdezte: „Szabad egy táncra, Marija Pavlovna?” A tanárnő felhúzta a szemöldökét, száját kítátotta a csodálkozástól, majd széles mosolyra rántotta az ajkát, amely úgy nyúlt, mint a parittyá.

– Nem! – mondta szigorúan a Kisorosz. – Kérdezed nem jól. Így! Mozsno?

Feri ismételte: – Mozsno?

– Mozsno hát – szólt az orosz tanárnő, a t betűt jó keményen kiejtve. Azzal úgy vállon kapta a kérőjét, hogy az akkor hirtelen azt sem tudta, fiú-e, vagy lány. A Kisorosz jól csárdásolt, hiszen remetei volt, nem messze lakott a magyar falvaktól.

Lassan Feri is tűzbe jött, és megmutatta, mire képes. Eszébe jutottak a társak szavai: „fizess meg neki mindenért!” Először balra, azután jobbra forgatta a hölgyet, hogy ne csak az egyik oldalra szédüljön. Ahogy felfellibbent a tanárnő hosszú, bő szoknyája, ki-kivillantak a fehér lábszárjai, amelyeket Feri elég csinosnak talált. Ettől elpirult és inkább ő kezdett szédülni. Többen megálltak a táncosok közül, és figyelték az érdekes párt. Kisorosz sejtette, hogy ez a merész felkérés valami bosszúállásféle, és még nagyobb sebességgel ropta a magyar táncot, s ahogy a fiú orrát megcsapta a lehelete, megérezte rajta a likőr szagát.

Szerencsére a Hollós zenekar lassan befejezte a csárdást, aminek már éppen ideje volt, mert Ferinek nagyon elege lett az egészből, és alig állt a lábán. Megköszönte a táncot, és menni akart.

– Vagytok még többen is? – kérdezte oroszul a felhevült tanárnő.

– Vagyunk, de nem biztos, hogy mindenki akar táncolni – felelte Feri lihegve félig oroszul, félig magyarul.

– Miért nem? Nem harapok! Fiúkat nem eszek!

– Jól van! – megmondom nekik – mondta komolyan Feri.

Valóságos hősként ünnepelték a felvégi társak, amikor visszatért hozzájuk.

- Beszélgettél vele? Mondott valamit neked? – kérdezték tőle.
- Mondott – bólintott Feri.
- Mit mondott?
- Azt mondta, hogy megharap és megesz minden fiút.
- Hát téged miért nem evett meg? – kérdezte röhögve Mózsai.
- Azért nem, hogy legyen, aki ezt nektek elmondja!

A későbbiekben többen és többen érkeztek a bálba, már voltak a szomszéd falvakból is. A Kisoroszt azeste már szinte nem lehetett látni, teljesen eltörpült a báli forgatagban a szálas legények között. Lacinak is volt alkalma táncolni kisebb-nagyobb lányokkal, akiknek sikerült is jól megtapasznia a lábukat, köztük az Elzáét is. Ez annak volt köszönhető, hogy lábai nem követték figyelmesen a ritmust, mert állandóan csak egyre gondolt: „Vajon miért mondta azt a Kisoros, hogy megharap és megesz minden fiút?”

Hogy mennyit jelentett Lacinak a Nagy Nyárfa, azt sem elmondani, sem bármi mással kifejezni nem tudta. Egyet azonban érzett. Ez a fa mágnesként vonzotta őt, különösen azóta, hogy boronaszögeket vertek a törzsébe. Ha az a fa történetesen nem állott volna ott a gyökereivel beszótt Kistisza partján, bizonyára hatalmas úr tátongott volna helyén, és a Laci lelkivilága is sivárabb lett volna emiatt. A fiú úgy érezte, ez a fa figyelni őt, a növekedését, az egész életét. Ha bárki felkapaszkodott a töltés tetejére, első pillantása az óriásra esett, mert ő ott állt, örködött éveken át rendíthetetlen szilárdsággal, mint az igazság. Ritkán volt úgy, de megtörtént néha, mint azon a reggelen is, hogy vendége volt a Nagy Nyárfának már a Laci megjelenése előtt. Egy alacsony férfi ült az egyik, a vízmosás által felszínre került vastag gyökéren, és a felhőket nézte. Ahogy észrevette Lacit, intett neki. Béla volt az, a könyvtáros, aki nem tudni, miért, egy másik faluból jött ide, az állás betöltése végett. Kedves, szerény, szolid ember volt, s ezeket a tulajdonságait, nem csak a könyvtárlátogatók tapasztalhatták. Egyik lábára sántított kisé, de ez a kevés fogyatékoság annyira összeforrt Bélával, hogy akik ismerték és gyakrabban látták, szinte hiányolták volna a bicegését, annyira megszokott és természetes volt ez nála. Abban a húszon valahány éves korban volt, amikor szárnyal a képzelet, ökölbe szorul, vagy nyílik a kéz és a fantáziadús töltésekkel telített agysejtek által egy olyan, nem mindenkinek megadatott ihletet lehet kapni a múzsák kertjéből, amelynek hatására egy ember például költő lesz. Béla könyvtáros volt ugyan a kis falusi könyvtárban, de a képességeit, a szívét a verseknek szánta, az életét a költemények tették egészszé. Laci tudta

róla, hogy Béla az ő fiatalabbik nővérenek csapja a szelet, hiszen mi másért, ha nem szimpátiából lett volna otthonukban egy Marikának dedikált verseskötet Kecskés Béla aláírással? Béla szerette a gyerekeket, főképpen a vele ellentétes szilaj természetű megáldottakat, mint amilyen Laci is volt. Felállt, és mosolyogva kezét fogott az odaérkező fiúval.

– Csak így, egyedül? – kérdezte. – Hát a többiek?

– A többiek? Ki merre – válaszolta Laci. – Én nem járok tehenet legeltetni, hát csak úgy unalomból, gondoltam, lenézek ide. Dugót nem hívtam, itt én csak egyedül szeretek lenni.

– És miért? – kérdezte Béla.

– Csak úgy. Mit tudom én!

– Én hallottam a nővéredtől, te is szoktál verseket írni. Igaz ez?

– Szoktam néha, de inkább az iskolában.

– A szünetben?

– Dehogyan! A szünetek a futballozásra valók! A számtanórán, az oroszban...

– Na, és miről szólnak a verseid?

– A verseim? – gondolkodott el Laci. – Azok sok mindenről szólhatnak, ha komolyan foglalkoznék velük. Minden témáról lehetne, és tudnék is verset írni, olyanokról, amelyenkről például egy festő képet tud festeni, és olyanokról is, amelyenkről nem tud – a tudományról, a technikáról. Én nem olyan verseket írok, mint te. Egyszerűbbeket. Olyan verslábakat használok, mint Petőfi. Én olvastam a verseskötetedet, az Izzó parazsakat, de azokat én nem értettem. Sok olyan szó is van benne, hiába magyarul van, mégsem értem.

– Majd meg fogod érteni idővel a szavakat is, a verseket is. – Mondta mosolyra derülve a költő.

– Kérdezhetek tőled valamit? Te már sok verset írtál, költő vagy. Te hogy kezded hozzá egy vers megírásához, és ha megkezded, hogy folytatod? Mennyi idő kell neked, hogy megírj egy verset?

Kerekes Béla felnevetett, s a felhők vonulását figyelve megsimította nyhén borostás arcát.

– Ne gondold azt, hogy annak, aki már több verset megírt, minden úgy megy, mint a karikacsapás. A versek nagyon gyakran sok töprengéssel, szenvedéssel születnek meg. Egy jó verset szenvedélyesen, mélyen átszellemülve kell írni, és vigyázni kell arra, hogy az olvasó is megértse, hogy kapjon valamit abból a lángból, amely a költőt megperzselte. Néha csak úgy folynak a tollam alól a leírt szavak, mint a patak, de ha találkozom egy gáttal, akkor napokba is kerülhet, míg gyötrelmesen átjutok rajta.

Laci elgondolkodott, s úgy érezte, mintha valakitől már hallotta volna ezeket. Pedig nem hallhatta, csupán ő is átélte már ezeket, vagy ehhez hasonló érzéseket.

– Szeretsz verseket írni? – kérdezte Bélát.

Béla kérdéssel válaszolt.

– Te mit szeretsz a legjobban?

– Futballozni, úszni. – Válaszolta egyszerűen Laci.

– Na, látod! Én az olvasással és a költészettel vagyok így. Szeretem a mások gondolatait elolvasni, és szeretem a sajátomat is leírni.

Laci szeretett volna még sok furcsát kérdezni Bélától, de beszélgetésüket Dugó kiáltása zavarta meg.

– Laci, jössz firidni?

Firidni, azt kellett minden nap kétszer is, másképpen a Cigánygödör kiszáradt volna bánatában. Laci elindult a barátja után a tó felé, de Béla utána kiáltott: „Majd látogass meg a könyvtárban!”

A háború után, amikor ismét meghúzták az országhatárt, mindjárt le is zárták. A Tisza part megközelíthetlensége miatt az embereknek le kellett szokni a halászatról, így halétel csak elvétve került a falusiak asztalára. Így voltak ezzel a szomszédos faluban, Haláboron is, pedig ezen a kis településen jobbra halászatból élt a nép az előző századok során. Ott volt ugyan a két falu határában félig eliszaposodott, elsekélyesedett Tenevizsla, a Tisza holt ága, azonban ez csekély vigasz volt a szép folyó elvesztése után. Az emberek azt gondolták: Ha nem lehet miénk a sólyom, mit érünk egy verébbel? Hát valóban nem sokat, mert a Tenevizsla tükrét teljesen ellepte a sulyom és az egyéb vízinövények évelő törzsei, és nagyon sok munkába került volna tisztán tartani, az elláposodást megakadályozni. Horgászni így jóformán csak a serdülő fiúk, a cigányok és a munkaképtelen férfiak jártak. Talán a legaktívabb horgász Hollós volt a faluban, aki az akkor még kezdetleges segédmotoros kerékpárján, a „dongón” rendszeresen felkereste a Borzsa partot. Egy alkalommal azonban igencsak megtisztelte a horgászszerencse. Egy vízen úszkáló élő kiskacsával sikerült kifognia egy harmincöt kilós óriásharcsát. Szenzációszámba ment a nagy fogás, egy páran irigykedtek is rá a faluban.

A tanító úr nem érezte magát irigynek, de azért furdalta oldalát a kíváncsiság: Vajon van-e abban a Borzában még egy olyan, vagy majdnem olyan szép példánya a harcsák nemzetségének, mint amilyent Hollósnál látott? A tanító úrnak nem sok fogalma volt a horgászati tudnivalókról. Ő úgy gondolta, csak be kell

dobni a felcsalizott horgot valamilyen vízbe, és ha kapnak a halak, ki kell őket ráncigálni onnan. Egy dologgal azonban tisztában volt. Tudta, hogy aki sikeres horgász akar lenni, annak jóféle felszerelés nélkül kevés esélye van a halpaprikásra. Nyári szünetében egyik este eldöntötte magában, hogy szabadságát a horgászat örömeivel fogja gazdagítani, mivel ez a sport úgy egészségi szempontból, mint anyagilag is hasznos lehet. Horgászfelszerelések üzlete Munkácson volt a legközelebb, tehát mivel úgy is esedékes volt egy munkácsi utazás, a kocka el volt vetve. Miért is ne engedhetne meg magának egy kis luxust? Holnap Beregszászba utaznak Lacival buszon, aztán a gőzmozdony húzta vonattal, egy bátyúi átszállással Munkács városába jutnak. Laci örült, hisz ezzel az utazással apjának egy régi ígérete teljesül. Majd egyszer felülünk a vonatra – mondta, és meglátod, milyen nagyszerű lesz. Laci alaposan meglepődött, mivel egyáltalán nem ilyenek képzelte a vonatozást. Nagyon hiányolta a brummogó motor zajját, a zötykölődést, a por és a benzin szagát, ahogyan azt a buszon megszokta.

– Apa, ez olyan, mint egy nesztelenül guruló szoba – mondta Laci.

Pedig a kis gőzmozdony prüszkölt derekasan, mindent megtett, hogy felhívja magára a figyelmet, de szuszogása nem hallatszott át a zárt ablakokon. A tanító úr megvásárolta a szükséges cipőt és ruhát, de pénze jó részét bambusznád pálcákra, damilokra, horgokra és egyéb horgászashoz való kellékekre költötte. Ezeknek a birtokában kétsége sem volt afelől, hogy a következő óriásharcsa napjai meg vannak számlálva. Két napig tartottak az előkészületek a bajszos óriáshal elleni küzdelemre. A harmadik nap reggelén még egyszer ellenőrizték a felszerelést, és a csalikat becsomagolva biciklire szállt Laci és az apja. A Borsza irányába. Nem indultak túl korán, hogy a halaknak legyen még idejük gondolkodni, felkészülni a „rosszra”. A vízparton egyszerre négy pálcát lógattak a víz fölé, az ötödiknek a horgára ízletes marhahús szeletet akasztott a tanító úr, kimondottan a bajszos nagyhal kedvéért. Órák múltak már el, de a pedző halálos nyugalommal pihent a vízen, mert nem volt, ami idegesítse. Pedig Laci még dobbantott is egyet-kettőt a lábával, úgy ahogyan azt egy vígjátékban látta a moziban. Így telt el az idő estig. Aztán próbálkoztak még kétszer a Borszán, legalább annyiszor a Tenevizslán, de a halaknak eszükben sem volt bekapni a munkácsi horgokat. Végül a tanító úr kénytelen volt levonni a konzekvenciát: Ezt a horgászatot nem nekünk találták ki. Kár volt kiváltani a horgászenvedélyt! Lehetséges, hogy éppen ez volt a baj? Legalább egyetlen egyszer mozdult volna az a pedző! Igaza van a szólásmondásnak, halász, vadász, madarász, mind a három éhenkórász. A suszternek a kaptafánál, a tanárnak a katedránál van a helye!

Pali már jó ideje énekelte a Párizsban szép a nyárt, tehát tudnivaló volt, nemsokára végez az istálló kitakarításával, és legeltetni indul. Laci elhatározta, ő is a legeltetni induló fiúkkal tart, mert hát igen hosszú a nap, hogyha azt tétlenséggel kell eltölteni. Mint ahogy máskor is, szokás szerint Pali bekiáltott az anyjának a konyhába.

– Édes, megyek a tehennel!

A fiúk Édesnek hívták az anyjukat, lerövidítve a megszólítást. Feri, Guszti és Pityu, akik szintén legeltetni indultak, már várták Palit a Soralján. Alig indultak el, Pali máris fütyörészni kezdte a Párizsban szép a nyár fülbemászó melódiáját, a többiek fütye pedig szépen kísérte őt, érezni lehetett, hogy már régóta gyakorolják. De otthon semmiképp nem volt szabad fütyörészni a fiúknak, mert attól tartottak, hogy a füttyszóra a kotlós alatt belefűlnak a csirkék a tojásba. Ezeket az óvintézkedéseket mindenütt betartották akkoriban, de ennek az okosságának a szerzője ismeretlen volt, akárcsak a pólyásbaba megnyugtatására szolgáló szenesvíz használata. Útközben Dugó is csatlakozott a pásztorokhoz és már Lacival kiegészülve hatan fütyülték vidáman, hogy a francia fővárosban milyen szép a nyár. A Tenevizslát elhagyva a Szeg nevű mezőrész felé hajtották az állatokat, végig a töltés alján, a jó legelő reményében. Dugó Lacival fönt, a töltésen gyalogolt, s a két párhuzamos ösvényen egy labdával passzolgattak. Ahogy Laci elnézett e mezők fölött, valami különösét vett észre a távolban.

– Nézd csak! Mi az ott? – kiáltott fel Dugóhoz fordulva, és a tengeri-földön túl, jó messze mozgó valamire mutatott.

Dugó napellenzőt csinált tenyerével a szemének.

– Mi lenne? – mondta. – Hát egy lú!

– Egy ló? – kérdezte Laci.

– Nem ló, hanem lú. Mikor szokod má’ meg? Úgy csak az urak beszélnek, la.

– Lú vagy ló, egyre megy. Az a fontos, hogy négy lába legyen, de nem vadló az ott véletlenül? Nem látok embert mellette.

– Valaki azért csak odavitte, ha ott van – mondta Dugó.

– Menjünk, nézzük meg! – indítványozta Laci. Ha senki sem lesz a lóval, akkor tanulunk lovagolni.

Dugó nem talált ebben semmi kivetnivalót, neki is tetszett a dolog. Így aztán hagyták a fütyülő pásztorokat továbbvonulni, mert ők ketten már jobbat találtak ki az unalmas tehénőrzésnél. A ló elég messze volt még tőlük, s az úton volt idő bőven beszélgetni.

– Te, Dugó! – szólalt meg Laci. – Tudod te, hogy valamikor nagyon régen az ősmagyarok lovon vándoroltak ide nagyon messziről? Az asszonyok is tudtak lovagolni és a kis gyerekek is. Nagyon sok lovuk volt, és Árpád volt a vezérük.

– Árpád? – élénkült fel Dugó. – A nagyapám is Árpád vót.

– Te bolond vagy, Dugó! – Kacagott Laci. Az nem az az Árpád volt. Ezt úgy hívták, Honszerző Árpád, annak már van vagy ezer éve, hogy ez történt. Árpád fejedelem sokkal korábban élt, mint a te nagyapád.

– Á! – mondta Dugó. – Oszt te meg eztet hunnen tudod? Ott vótál?

– Én nem voltam ott, de ez le van írva.

– Sok minden le van írva – akadékoskodott Dugó –, de az nem mind igaz. Az anyám azt mondta, nem muszáj hinni minden írásnak, csak egynek, a Bibliának.

– Mikor mondott ilyet az anyád?

– Ezt akkor mondta, amikor Erzsike azt olvasta az iskoláskönyvben, hogy valami Darwin meg azt mondta, hogy az ember a szőrös majomtú’ van.

– Mit bánom én, mit mondott az anyád is meg Darwin is. – Szólt bosszúsan Laci. – Most inkább törődjünk a magunk dolgával. Itt van ez a ló, már mióta várok erre a pillanatra, hogy végre felülhessek egyre. Lovagolni szeretnék!

A ló valóban már egészen közel volt, hallatszott az is, hogy ropogtatja a jó tavaszi füvet. Hiába kémlelték a környéket, egy embert sem láttak a közelben, ha csak nem Babszem Jankó volt a ló gazdája. Óvatosan leguggoltak, aztán négykézláb egészen megközelítették az állatot. Így alulról nézve nagyon nagynak látszott ez a pejko az ő termetükhöz képest. Ami furcsa volt, ennek a lónak feltűnően nagy volt a hasa.

– Te, Dugó – mondta a barátjának Laci –, tudod, te inkább nem Árpádnak, hanem ennek a lónak lehetsz a rokona, mert egyformán nagy a hasatok.

– Fogd be a szád, lehet, hogy csikó van benne. Inkább azt találjuk ki, hogy másszunk fel rá – súgta Dugó.

– Majd kitaláljuk – súgta vissza Laci. – Az Árpád népe is felmászott rá valahogy, nekünk is sikerülni fog. Apa azt mondogatja, hogy a magyar mindig is lovas nemzet volt. Mi is magyarok vagyunk, hát nem, Dugó?

– Azok! – Súgta Dugó és megköpdöste a tenyerét. Azt mondom neked, nem kéne rögtön ugratni vele, először csak járkáltassuk, he?

Ebben egyetértettek, majd hozzálépve megsimogatták a paci oldalát. A ló felemelte a fejét és hátranézett. Csodálkozott vagy nem a két félmeztelen gyereken, de meglepetésében nyomban abbahagyta a rágást, pedig a fűszá-

lak még csüngtek a szájából. A hátsó lábával dobantott egyet, a farkával elhajította a legyeket, és a nagy lófejét magasra emelve, láthatóan kíváncsi-an pislogva várta a fejleményeket.

– Eddig megvolnánk. – szólalt meg Laci. – Nem ijedős, nem szaladt el. Ki ül fel elsőnek?

– Húzzunk nyilat – mondta Dugó –, ez a legtisztább.

Lacinak sikerült a hosszabb fűszálat kihúznia, és máris fel akart pattanni a lóra, de állandóan visszacsúszott.

– Várjál már! – kuncogott Dugó. – Én leguggolok, te a vállamra állsz, én meg felemellek.

Úgy is történt. Már csak ugrani kellett, hogy megülje a szőrén a derék igást, de nagy lendületet vett, és ez volt a baj, mert hopp! És máris olyat nyekkent a másik oldalon az ülepére esve, mint egy béka. Laci fájósan tapogatta a testrészeit, megtapasztalta a gravitáció törvényét és egyúttal megértette, mit jelent a szülei által gyakran hangoztatott mondás: „átestünk a ló túlsó oldalára”. Dugó nem bírta türtőztetni a jókedvét a meglepődött, földön ülő Laci láttán.

– Még szerencséd van, hogy nem a fejedre estél. – Vihogott a pórul járt társán Dugó. – Na, majd én! Figyeld meg, hogy száll fel a lóra a huszár.

Most Dugó állott Laci vállára, de okult a társa kudarcán, ő nem ugrott, hanem ügyesen a ló sörényét elkapva, lassan felkúszott a hátára. Ott kihúzta magát, és büszkén mondta:

– Látod a lovas katonát? Így kell, la! Most már el kéne indulni vele, de még nem tudjuk a nevét sem. Úgy fogom hívni, hogy Lú. – Azzal a sarkával megütötte a ló oldalát. – Ne, Lú, ne! – Kiáltotta Dugó.

Az igás azonban nem volt hozzászokva a sarkantyúzáshoz, s még a nevéen sem szólították, így aztán addig szobrozott helyben a ló és lovasa, amíg váratlanul a fark felől egy erős durranás hallatszott. A két fiú nagyot nevetett, de az állat egy lépést sem volt hajlandó előrelépni még most sem. Mintha emelgette volna a mellső lábait, de azok topogtak egyhelyben. Dugó most már nagyon türelmetlen lett, és először mindkét tenyerével rácsapott a nyakára, aztán a két sarkával ismét megsarkantyúzta az oldalát. Ezt már komoly sértésnek vette az állat. Megrázta a fejét és egy újabb durrantás kíséretében enyhén feldobta a farát, ami éppen elég volt Dugónak ahhoz, hogy a földön találja magát. Laci most visszaadta a kölcsönt.

– Na, mi van te, huszár, hát így kell megülni a lovat? Még el sem indultál, máris lepottyantál, mint a hulló alma. Dugó először hallgatott a fűben, aztán fájdalmasan felnyögött.

– Na, ezzel oszt jól megjártuk, Laci, én meg oszt végképp, mert nagyon fáj az ódalam. Már megint csak hallgattam rád, mindig ez van, ha te kitanálsz valamit! Ezzel a lúval meg senki nem megy sehova la. Hogy mi milyen hülyék vagyunk! A két első lábán béklyó van, csak nem látszott a fűben.

A ló kárörvendően nyihogott egyet, és ekkor következett a második meglepetés. Vagy húsz lépésről az egyik dombhajlat felől egy mérges ember jött feléjük gereblyével a kezében, és mindenféle válogatott szitkokat kiabált.

– Hej, az anyátok jóreggelit! Hej a kutyamindenit a jódogotoknak! Nem hagytok nyugtat a szegény hasfájós jószágnak! Hát ti mindenütt ott vagytok?

Ezek után szégyen volt a futás, de hasznos. Nem ismerték a jóembert, csak annyit tudtak róla, hogy alvégi. Hála Istennek, a jóember sem ismerte fel őket, mert amilyen gyorsan csak lehetett, elináltak. Ez a lovas kaland sajnos ilyen balul sikerült, de maradt egy tanulság: Csak olyan lóra érdemes felülni, amelyről előtte megbizonyosodtunk, hogy négy lába közül egyik sem fog megbotlani.

